پاورقی(۱۵)

خاطرات «زیباری» از ۱۰ سال وزارت خارجه

دیدار با «عباس»

منبع: الحیات . مترجم: محمدعلی عسگری

هوشیار زیباری

بالاخره به رییس‌جمهور فلسطین گفتید که رییس‌جمهور طالبانی کمکی را وعده داده است؟

من با رییس‌جمهور محمود عباس تماس گرفتم و گفتم من تجربه خوبی دارم و می‌خواهم خبر خوشی به شما بدهم. چون این‌روزها خبر خوبی نشنیده بود. به او رساندم که هیات وزرای عراق موافقت کرده است - چون وضعیت معیشتی شما خوب نیست و تعهداتی از پیش دارید و حقوق کارمندان و...- ۲۵میلیون‌دلار به شما کمک کند. گفت: آیا این کمک را می‌خواهید مثل گذشته‌ها به تعویق بیندازید؟ گفتم: نه. من تضمین می‌کنم که در عرض یک هفته الی ۱۰ روز به‌دست شما می‌رسد. رییس عباس گفت: تو تنها عراقی‌ای هستی که می‌توانیم با او تعامل داشته باشیم و در این مسایل به او تکیه کنیم. ابومازن وضعیت عراق را خیلی خوب می‌فهمید. یک‌بار در تماس تلفنی‌ای که با هم داشتیم گفت ما یک دوست مشترک به‌نام ویلیام بارنز داریم که معاون وزیرخارجه آمریکاست. بعد به بارنز گفته بود: هوشیار خبر خوبی به من داده است، خیلی بهتر از خبرهایی که شما از قول نتانیاهو می‌آورید. عراق قول داده به ما کمک کند. فلسطینی‌ها نسبت به اوضاع عراق خوشبین بودند و با وجود اینکه صدام از آنها حمایت می‌کرد اما رنج‌های ملت کرد و شیعیان را می‌فهمیدند

نظرت درباره علی عبدالله صالح رییس‌جمهور سابق یمن چیست؟

به باور من او شخصیت هوشمندی داشت. شاید هوشیارترین کسی بود که توانست با آن همه سوختگی خودش را از آن مهلکه نجات دهد. او اساسا جسور بود. وقتی من به‌عنوان وزیر خارجه تعیین شدم، به چند کشور سفر کردم که یکی از آنها یمن بود. صالح از من در مرکز فرماندهی کل نیروهای مسلح استقبال کرد. گفت: شما سوار بر تانک‌های آمریکایی بود که به قدرت رسیدید، آمریکایی‌ها به عراق آمدند و صدام را کنار زدند. درنهایت نیز شما با همان آمریکایی‌هایی که آوردندتان برخواهید گشت. باور دارید که آمریکایی‌ها کارها را به شما خواهند سپرد؟

گفتم جناب رییس‌جمهور، با همه احترامی که برای حرف‌های شما دارم. باید بگویم ما به واسطه آمریکایی‌ها نبود که آمدیم. بلکه در اصل این ما بودیم که آمریکایی‌ها را آوردیم. چون وقتی ما قیام کردیم، حتی همه ملت عراق علیه صدام در سال ۱۹۹۱ قیام کرد اراده‌ای بین‌المللی وجود نداشت. در آن زمان صدام همه ما را سر می‌برید و شما کشورهای عرب تماشا می‌کردید، حتی برایش دست می‌زدید. از جوابم بهتش زد. گفتم هیچ‌کس نیست که بگوید بیش از ما مبارزه کرده است. ما سال‌هاست که داریم به‌رغم همه این کشتارها با دیکتاتوری مبارزه می‌کنیم و شما رهبران کشورهای عرب و اسلامی هیچ ارزشی برای ملت عراق قایل نبودید.

بعد از این مقابله با رییس‌جمهور صالح بود که ما دیگر با هم دوست شدیم و در همه محافل و مجالسی که دیدار داشتیم با هم صحبت می‌کردیم. او خیلی هوشیار و جسور بود. بعدها موضعش را نسبت به عراق تغییر داد و ما با هم تبادل سفیر کردیم.

نظام سوریه نسبت به اینکه منطقه کردستان عراق خودمختاری داشته باشد، حساس بود؟

بله. من بارها بشار اسد رییس‌جمهور سوریه را ملاقات کردم. می‌دیدم که چطور نسبت به اقلیم کردستان حساسیت دارد. این به‌رغم آن بود که می‌گفت همه دوستان ما هستند و برادر مسعود بارزانی هر وقت بخواهد می‌تواند به سوریه بیاید و ما از دیدار او خوشحال خواهیم شد چون او برای ما غریبه نیست. فاروق‌الشرع در توضیح حرف‌های او گفت که البته از او به‌عنوان رییس یک حزب استقبال خواهد شد. بشار اسد با شتاب سعی کرد رفع و رجوع کند و گفت تشریفات مهم نیست اصل کار مهم است و ما به مسعود احترام می‌گذاریم. من گفتم در این مساله دخالت نمی‌کنم. اما وقتی به ترکیه سفر کرد از او به‌عنوان رییس اقلیم کردستان استقبال کردند. حال آنکه به باور من حساسیت کردستان نسبت به اقلیم بسیار بیشتر است. همچنین در ایران یا عربستان و مصر و اردن با همین صفت از او استقبال کردند.

بعد از اتفاقاتی که در سوریه افتاد سوری‌ها می‌گفتند از مسعود به‌عنوان رییس اقلیم کردستان استقبال خواهند کرد اما او از رفتن به سوریه در آن شرایط پرهیز کرد. کل فلسفه نظام سوریه بر این بود که محور مقاومت است و اگر نظام سوریه فروپاشد، در واقع تمام امت عربی فروخواهد پاشید. این در مواضع آنها کاملا آشکار بود و بحثی که در کنفرانس سران عرب در خارطوم بین رییس‌جمهور سابق لبنان یعنی امیل لحود و نخست‌وزیر این کشور یعنی فواد سینیوره نیز درگرفت، در همین رابطه بود. عمر البشیر ریاست جلسه را برعهده داشت و بشار اسد و فاروق الشرع در کنار من نشسته بودند. بیانیه‌ای تهیه شده بود که از مقاومت تجلیل می‌کرد. سینیوره گفت نباید خودمان را به چنین متنی متعهد بدانیم. امیل لحود عصبانی شد و در حضور همه گفت: «تو کیستی، از کجا آمده‌ای، اینجا چه می‌کنی؟ من رییس دولت هستم، من نماینده حاکمیت لبنان هستم و می‌گویم حتما باید از مقاومت لبنان تجلیل شود.» رییس‌جمهور بشار اسد و فاروق الشرع و ولید المعلم نیز همین را تاکید داشتند و بعد آن، قطعنامه تصویب شد. روشن بود که نظام سوریه قصد دارد این برگه را برای خودش نگه‌دارد.

ادامه دارد

عکس: Reuters

تشدید درگیری‌ها در سودان جنوبی موجب شد

پیشنهاد اعزام ۵۵۰۰ نظامی سازمان ملل

سودابه رخش

بان‌کی‌مون، دبیرکل سازمان ملل به شورای امنیت پیشنهاد داد که پنج‌هزارو۵۰۰ نیروی دیگر برای تقویت هفت‌هزار نیروی کنونی سازمان ملل در سودان‌جنوبی اعزام کند؛ اقدامی که دیپلمات‌ها گفتند روز سه‌شنبه راجع به آن رای‌گیری می‌کنند اما تا لحظه تنظیم گزارش، خبری از این نشست منتشر نشد. بان‌کی‌مون از رهبران دوطرف درگیری‌ها خواست برای اختلافات خود راه‌حلی سیاسی بیابند. رییس‌جمهوری سودان‌جنوبی گفته است به‌زودی علیه شورشیان وارد عمل خواهد شد. او البته به پارلمان کشور گفته حاضر است با ماشار مذاکره کند اما تاکید کرده که این مذاکره باید بدون پیش‌شرطی از سوی معاون سابق رییس‌جمهوری باشد. ماشار نیز به خبرگزاری رویترز گفته است اگر متحدان سیاسی‌اش از زندان آزاد شوند حاضر به مذاکره خواهد بود.

«اسمت چیست؟»؛ این سوالی است که در یک هفته اخیر در جدیدترین کشور جهان اهمیتی مرگبار پیدا کرده است. سوالی که در پایتخت سودان‌جنوبی به زبان دینکا، زبان رییس‌جمهوری این کشور پرسیده می‌شود و هرکس که به‌دلیل ندانستن زبان دینکا قادر به پاسخگویی نباشد، دستگیر و در نهایت کشته می‌شود. هفته گذشته، «سیمون» که یک دانشجوی ۲۰ساله ساکن جوباست، نتوانست به این سوال پاسخ دهد و بلافاصله توسط مردی با یونیفورم نظامی دستگیر شد. کسانی مانند سیمون که نتوانند به این سوال پاسخ دهند، ممکن است از قبیله «نویر» باشند؛ قبیله معاون سابق رییس‌جمهور و کسی که اکنون به رهبر شورشیان مسلح تبدیل شده است. به گزارش گاردین، سیمون به ایستگاه پلیسی در جوبا منتقل شد و در اتاقی با دیگر مردان جوانی که همگی از قبیله نویر بودند، زندانی شد. سیمون به گاردین گفت: «ما ۲۵۲نفر بودیم. آنها اسلحه را داخل پنجره قرار داده و شلیک کردند.» این قتل‌عام به مدت دوروز ادامه داشت و سربازان با فواصل معینی بر می‌گشتند و اگر نشانه‌ای از حیات می‌دیدند دوباره شلیک می‌کردند. سیمون به همراه ۱۲نفر دیگر با قرار دادن خود زیر اجساد از مرگ نجات پیدا کردند. سیمون از داخل ساختمان سازمان ملل‌متحد که تبدیل به پناهگاهی برای «نویر»های باقیمانده شده با گاردین صحبت کرده است. در طول یک هفته گذشته، ساختمان سازمان ملل‌متحد از مرکزی برای عملیات کمک به پناهگاهی کثیف برای حدود ۴۰هزارنفر تبدیل شده است. از آن‌سو شبه‌نظامیان هوادار ریک ماشار، رقیب و معاون سابق رییس‌جمهور هم در خشونت‌ورزی سنگ‌تمام گذاشته‌اند.

دور جدید خشونت‌ها حدود ۱۵دسامبر با افزایش درگیری‌ها میان نیروهای وفادار به سالوا کی‌یر، رییس‌جمهوری و حامیان ریک ماشار، رقیب و معاون سابق رییس‌جمهور که در ماه ژوییه برکنار شد، مواجه است؛ درگیری‌ای که باعث به‌وجودآمدن جنگ‌قدرت سیاسی نهفته در حزب حاکم سودان‌جنوبی و شعله‌ورشدن کشتارهای قومی گسترده شد. هفته پیش هم رییس‌جمهوری سودان‌جنوبی مدعی شد یک کودتا علیه خود را خنثی کرده است و از آن زمان خشونت‌ها در کل کشور گسترش یافته و شورشیان دوشهر بزرگ «بر» و «بنتیو» را تسخیر کرده‌اند. گفته می‌شود بین ۵۰۰ تا هزارنفر در درگیری‌ها کشته شده‌اند. مقرهای سازمان‌ملل در جوبا و اطراف سودان‌جنوبی با سیلی از ده‌هاهزار غیرنظامی روبه‌رو شده که بسیاری از آنها درباره کشتار دسته‌جمعی و تجاوز توسط نیروهای دولتی و مبارزان سازمان‌یافته سخن گفته‌اند. صدهاهزارنفر دیگر به حومه کشور فرار کرده و باعث هشدارها درباره یک فاجعه بشری قریب‌الوقوع شده‌اند. شبه‌نظامیان همچنین متعهد شده‌اند که در مناطق تحت کنترل‌شان دست به اقدامات خصمانه بیشتری بزنند و گمان می‌رود که سودان‌جنوبی به سمت جنگ داخلی در حرکت است.

در همین حال کاترین اشتون، مسوول سیاست خارجی اتحادیه اروپا گفت: طرف‌های درگیر در سودان‌جنوبی باید برای حل مسایل کشور بر سر میز مذاکره بنشینند. پنتاگون روز دوشنبه اعلام کرد که هواپیماها و نیروهای آمریکایی در حال استقرار در شاخ آفریقا هستند. در چنین شرایطی، هیچ نشانه‌ای از بهبودی اوضاع به چشم نمی‌خورد. این، حال و روز این روزهای کشوری است که سال ۲۰۱۱ با هیاهو و حمایت بین‌المللی استقلال یافت و حالا در عرض یک هفته از هم پاشیده است.

ماموریت انجام شد!

ادوارد اسنودن مقاطعه‌کار سابق و افشاگر آژانس امنیت ملی آمریکا گفت پس از افشای اسناد محرمانه این آژانس که باعث ارزیابی مجدد سیاست‌های برنامه‌های نظارتی آمریکا شده، ماموریتش به پایان رسیده است. او افزود: از نظر من ماموریتم انجام شده است. من در حال‌حاضر برنده‌هستم.(آسوشیتدپرس)

سوشی را تحریم کنید

نادژدا تولوکونیکووا یکی از اعضای گروه پانک روس پوسی‌رایت گفت: عفو کسانی که چیزی به پایان زمان حبسشان نمانده «مسخره» است. او خواستار تحریم بازی‌های المپیک زمستانی شده است. نادژدا تولوکونیکووا تنها چند ساعت پس از آزادی از زندان این درخواست را مطرح کرده است. (بی‌بی‌سی)

آزادی رکورددار اعتصاب غذا

«سامرالعیساوی»، اسیر فلسطینی صاحب طولانی‌ترین اعتصاب غذا در تاریخ که بیش از ۲۶۵روز دست به اعتصاب غذا زده بود و با مرگ دست‌وپنجه نرم می‌کرد، آزاد شد. همچنین تشکیلات خودگردان فلسطین اعلام کرد امارات ۵۰میلیون‌دلار برای حمایت از خزانه‌داری کل به این تشکیلات اختصاص داده است. (ایسنا)

نگاه بیرون

فرصت از دست رفته سودان جنوبی

REUTERS

ترجمه: مریم امیری

در اوایل ماه دسامبر در نشست سرمایه‌گذارهای خارجی که در جوبا پایتخت سودان برگزار شد، «سالوا کی‌یر» گفت: جدیدترین کشور دنیا «بالاخره امن‌شده» و آماده پذیرفتن سرمایه‌های خارجی است. به نظر می‌رسید تلاش‌های بین‌المللی برای ساخت کشور جدید جواب داده ولی اتفاقات اخیر ثابت کرد اعلام امنیت به طرز فجیعی نابهنگام بوده است. در ۱۵ دسامبر، جنگ در پایتخت شروع شد و به سرعت گسترش یافت، تلاش برای آشتی ملی شکست خورد، تاثیر محدود برخی حامیان خارجی و بی‌میلی جنگاوران شورشی به آنها، به ستیزه‌ها شاخ‌وبرگ داد. اینکه سودان‌جنوبی به ورطه ستیز قومی عمیقی بیفتد یا از این خطر گذر کند، به دو مرد بستگی دارد که برای دستیابی به قدرت تقلا می‌کنند: رییس‌جمهور از قبیله دینکا و معاون جاه‌طلب او «ریک ماشار» از قبیله نویر. این دو گروه قومی، جو پریشانی در سودان‌جنوبی به وجود آورده‌اند که امید به توسعه در فقیرترین کشور آفریقایی را به باد می‌دهد. یکی از اهالی جوبا به رویترز می‌گوید «آنها به مردم هیچ اهمیتی نمی‌دهند، فقط لجبازی و دشمنی بین خودشان برایشان مهم است.» آمریکا و دیگر کشورهای غربی که سعی می‌کردند نقش میانجی را برای آرام نگهداشتن این کشور تازه تاسیس داشته باشند، نفوذ اندکی بر کسانی دارند که صدهانفر را تابه‌حال به کام مرگ فرستاده و ۴۰هزارنفر را نیز آواره پناهگاه‌های سازمان ملل کرده‌اند. شکست در آرام کردن سودان‌جنوبی، می‌تواند برای منطقه آشفته آفریقا عواقب سنگینی داشته باشد. سودان اگر منابع نفتی‌اش تهدید شود، به درگیری کشیده می‌شود و همین حالا از اوگاندا به جوبا سرباز فرستاده می‌شود. هر دو رهبر می‌گویند آماده مذاکره هستند ولی عادات قدیمی به سختی محو می‌شود. کی‌یر می‌گوید او هدف «کودتایی عقیم» است و ماشار هم نیروهای شبه‌نظامی‌اش را فراخوانده است. مجامع بین‌المللی، میلیاردهادلار به سودان‌جنوبی کمک کردند تا دولت جدید شکل بگیرد، اما دولت جدید شکل نگرفت و بالاترین مقامات دولت، فاسد و جنگ‌طلب از آب درآمدند. جان پرندرگاست، یکی از کسانی که واشنگتن را تشویق می‌کرد به جدایی سودان‌جنوبی از سودان کمک کند، می‌گوید: «فرصت‌ها کاملا از بین رفتند، به‌دلیل اینکه با شروع بحران در چند ماه گذشته دیپلماسی بازدارنده‌ای نداشتیم.»

نخست‌وزیر مصر:

«اخوان‌المسلمین» گروه تروریستی است

شرق: در شرایطی که خود اخوان‌المسلمین انفجار روز گذشته در المنصوره را محکوم کرد، حازم‌الببلاوی، نخست‌وزیر مصر اخوان‌المسلمین را یک گروه تروریستی نامید. به گزارش رویترز در انفجاری که دیروز در اطراف یک مجتمع امنیتی در المنصوره رخ داد، ۱۴نفر کشته و ۱۳۰نفر دیگر زخمی شدند. از میان آنها ۹نفر از نیروهای پلیس بودند. منابع امنیتی خاطرنشان کردند، چهار طبقه از این مجتمع امنیتی که مقرهای پلیس بوده است و همچنین دو طبقه از ساختمان تئاتر ملی فروریخت. شریف شوق، مشاور رسانه‌ای حازم الببلاوی گفت: نخست‌وزیر مصر تاکید کرده است «عملیات تروریستی ما را از اجرای نقشه راه باز نخواهد داشت.» این در حالی است که ائتلاف ملی حمایت از مشروعیت که حامی اخوان‌المسلمین است، با محکوم‌کردن انفجار المنصوره اعلام کرد: «انقلاب مردم مصر مسالمت‌آمیز است.» از سوی دیگر ۴۵۰زندانی از اعضای اخوان‌المسلمین به‌خاطر رفتار و برخوردهای غیرانسانی مسوولان زندان‌های مصر اعتصاب غذا کردند. در همین راستا وزارت خارجه انگلیس ضمن ابراز نگرانی نسبت به حکم‌های صادرشده در حق فعالان سیاسی مصری، از مسوولان این کشور خواست تا به تعهدات بین‌المللی خود در قبال حقوق‌بشر عمل کنند. همچنین هشام برکات، دادستان کل مصر نام یوسف القرضاوی، عضو سابق هیات‌علمای برجسته الازهر و پدر معنوی اخوان‌المسلمین و همچنین تمام متهمان فرار از زندان «وادینطرون» در سال ۲۰۱۱ را در فهرست افراد ممنوع‌الخروج و تحت‌نظر قرار داد. دولت آمریکا هم یک‌روز پس از دستگیر و زندانی‌شدن سه‌فعال مصری به‌خاطر برگزاری یک راهپیمایی بدون مجوز، اوضاع نامساعد این کشور را در برگزاری تظاهرات صلح‌آمیز مورد انتقاد قرار داد.

دور و نزدیک

حمله به غزه

ایسنا: در پی کشته‌شدن یک نظامی رژیم‌اسراییل در مرز نوار غزه با سرزمین‌های اشغالی، منابع فلسطینی از بمباران مناطقی از غزه به وسیله جنگنده‌های اسراییلی خبر دادند. به گزارش ایسنا بنا بر آمار منابع غیررسمی در این حملات دست‌کم دونفر از جمله یک دختربچه چهارساله فلسطینی شهید و ۱۰نفر دیگر زخمی شده‌اند. اسراییل مدعی است که مراکز آموزش شبه‌نظامیان را هدف قرار داده است. این اقدام رژیم‌اسراییل در واکنش به کشته‌شدن یک نظامی این رژیم به ضرب گلوله تک‌تیراندازی در نوار غزه انجام شده است.

دستور اعدام در حالت مستی

شرق: روز گذشته روزنامه ژاپنی یومیوری خبر داده است رهبر کره‌شمالی در حالت «مستی زیاد» دستور اعدام دو دستیار شوهرعمه خود را صادر کرد. این دونفر از پاسخ به دستور رهبر کره‌شمالی برای واگذاری یک تجارت منفعت‌زا به ارتش خودداری کرده بودند. همچنین هشت‌نفر از دستیاران جانگ پیش از اعدام او، در مقابل جوخه آتش قرار گرفتند. از سوی دیگر دنیس رادمن ستاره سابق بسکتبال آمریکا از همبازی‌های باسابقه خود خواسته تا برای سالگرد تولد رهبر کره‌شمالی، مسابقه‌ای را در این کشور ترتیب دهند.

واکنش گولن به سخنان اردوغان

شرق: یک‌روز پس از آنکه رجب طیب‌اردوغان، نخست‌وزیر ترکیه به مخالفان هشدار داد و گفت دست تمام کسانی را که بخواهند از شرایط نابسامان کشور سوءاستفاده کنند کوتاه خواهد کرد، فتح‌الله گولن، واعظ، نویسنده و مدرس علوم اخلاقی و الهیات اهل ترکیه که به‌شدت اظهارات نخست‌وزیر ترکیه را درخصوص دست‌داشتن در این ناآرامی‌ها رد کرد. به گزارش حریت، فتح‌الله گولن، موسس حزب «حزمت» ترکیه گفت: خداوند می‌داند چه کسی در پس این ماجراها دست دارد. با اینکه گولن دست‌داشتن در این تحقیقات را تکذیب کرده است، خصومت بین اردوغان و او باعث بروز شکاف‌هایی در پایگاه قدرت محافظه‌کار مذهبی نخست‌وزیر حزب حاکم «عدالت و توسعه» شده است. مناقشه آنها به‌طور علنی ماه گذشته میلادی به خاطر طرح دولت اردوغان برای تعطیلی شبکه مدارس خصوصی، تیتر اول روزنامه‌ها شد. در پی انجام تحقیقات فساد در ترکیه تاکنون ۲۴نفر به‌طور رسمی دستگیر شده‌اند اما در واکنش به آن نیز حدود ۷۰ افسر پلیس یا برکنار شده یا به سمت‌های دیگر منتقل شده‌اند.

اسد: سوریه با حمله افراط‌گرایان اسلامی مواجه است

ایسنا: حملات هوایی ارتش سوریه علیه مواضع نیروهای اپوزیسیون در شهر حلب که از ۱۵دسامبر، یعنی ۹ روز پیش آغاز شد تاکنون ۳۰۰کشته برجا گذاشته است که نزدیک به ۹۰نفر از کشته‌شدگان کودک بودند. از همین‌رو بدر جاموس، دبیرکل «ائتلاف ملی سوریه» در بیانیه‌ای اعلام کرد که اگر دولت دمشق به بمباران حلب، واقع در شمال این کشور پایان ندهد در مذاکرات زمانبندی‌شده ژنو شرکت نخواهد کرد. همچنین بان‌کی‌مون، دبیرکل سازمان ملل خواستار حضور ایران در ژنو۲ شد. همچنین بشار اسد، رییس‌جمهوری سوریه در سخنانی اعلام کرد، کشورش با حمله خصمانه گسترده از سوی افراط‌گرایان اسلامی مواجه است. به گزارش ایسنا او گفت: سوریه با یک ایدئولوژی تکفیری مواجه است.